

Mērnīeku aleja

Dabas piemineklis Mērnīeku aleja atrodas pie Mērnīekiem, Salacgrīvas novadā.

Aleja atrodas lauku teritorijā starp nelielām lauksaimniecības zemju platībām un sīkām mežaudzītēm. Tā ietver šoseju Ziemeļu stīga posmā no Melnupes šķērsojuma - rietumu virzienā, 458 m kopgarumā.

Aleju veido četras bērzu rindas, pa divām katrā šosejas pusē.

Rindās bērzi ir stādīti diezgan sabiezināti 4 m attālumos starp kokiem (stādīšanas vietām). Rēķinot uz visu aleju, un ieskaitot arī nesenu izkritušo koku vietas, vidējie attālumi alejā starp kokiem visās alejas rindās ir 4,1-4,3 m.

Attālums starp alejas vidējām rindām (pāri šosejai) ir 18,7 m, bet attālumi starp blakusesošajām malas rindām – 3 m. Malas rindās koki ir stādīti savstarpēji pamīšus.

Pavisam alejā ir 312 koki – 193 purva bērzi un 119 āra bērzi. Tomēr sugu proporcija varētu arī nebūt noteikta precīzi, jo lielākajai daļai koku zari un lapas atrodas augstu, tāpēc nebija pieejami detālākai aplūkošanai.

Domājams, ka aleja stādīta pēc II Pasaules kara, simbolizējot “gaišo ceļu uz komunismu”. Koku vecums varētu būt aptuveni 70 gadi.

Tā kā koki ir stādīti diezgan blīvi, kā arī tos daļēji ietver cita veida kokaudzes, tad tie ir izauguši diezgan slaidi, ar šauri ovālu vainagu formu.

Raksturīgo koku garuma mērīšanai tika izmantota metode mērot fotogrāfijās dabā iezīmētu garumu (2 m stumbra pamatnē) un visu koka garumu, un aprēķinot koka garumu pēc trigonometrijas formulām. Pēc anketā apkopotajiem rezultātiem redzams, ka raksturīgo koku garumi ir no 22 līdz 29 m.

Koku veselības stāvoklis pārsvarā ir vērtējams kā labs vai viduvējs. Tika uzskaitītas 84 tukšas vietas, kur koki kādreiz ir bijuši.

Alejā tiek veikta ieaugošo krūmu izciršana un aleja ir samērā tīra. Būtu vēlams daļas koku izņemšana mežaudzītēs, kas atsevišķos posmos piekļaujas alejai, lai radītu labākus augšanas apstākļus alejas kokiem.

Jāatzīmē, ka pie elektrolīnijas šķērsojuma 10 koki abpus ceļam ir iezīmēti ar krāsu, iespējams, paredzēti nociršanai.

Mērnīeku aleja ir nozīmīga kā estētiski augstvērtīgs ainavas elements un sava laika kultūrvēstures liecība. Tā ir īpaša ar savu dubulto rindu stādījumu abpus ceļam, ar ko tā atšķiras no citām daudzajām Ziemeļvidzemes bērzu alejām. Līdzīga aleja ir Valmieras-Matišu šosejā posmā pie Pankām.

Teritorijā nav informācijas par dabas vērtībām. Nav arī dabas pieminekļa robežzīmju. Būtu nepieciešams uzstādīt nelielu stendu ar informāciju par aleju.

Dabas pieminekļa robežas precizējamas atbilstoši situācijai dabā, iekļaujot teritorijā visu platību zem koku vainagiem, kas reāli būtu 10 m plata josla abpus alejai un tikpat arī alejas galos. Koku rindu garumi abpus šosejai ir nedaudz atšķirīgi (ziemeļu pusē aleja ir īsāka – 399 m), kas arī ņemams vērā velkot dabas pieminekļa, alejas robežas.

Aleju nepieciešams saglabāt kā ainaviski vērtīgu dabas veidojumu.

Apsekojuma materiāli digitālā formātā sastāv no sekojošām daļām:

1. Alejas apsekojuma anketa	1 gab., 4 lpp.	Ms Excel fails
2. Apraksts	1 gab., 1 lpp.	Ms Word fails
3. Fotogrāfiju saraksts ar koordinātēm	1 gab.	Ms Excel fails
4. Fotogrāfijas	25 gab.	.jpg faili
5. Pārskata karte	1 gab.	.jpg faili